

Άσκηση 1

Σε αυτήν την πρώτη άσκηση, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε επιλεγμένα **αποσπάσματα** που σας λένε κάτι για την ιστορία των γυναικών, τον ρόλο τους στην κοινωνία και πώς αυτό άλλαξε, για να σκιαγραφήσετε και να καταγράψετε τις πιο σημαντικές εξελίξεις σε ένα χρονοδιάγραμμα.

Πληροφορίες για εκπαιδευτικούς:

Επίπεδο	Από την Β' Γυμνασίου
Διάρκεια	Min.- 1h /Max. ημέρα
Μέθοδος/ Υλικά	Ομαδική εργασία, ολομέλεια / μεγεθυσμένο αντίγραφο παραθέσεων και πηγών
Στόχοι	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν μια πρώτη επισκόπηση της θέσης των γυναικών στην ιστορία.</p> <p>Σε μια πιθανή άσκηση στη συνέχεια, οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση των άνισων σχέσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών και της ανάγκης να τις ξεπεράσουν.</p>
Διαδικασία	<p>Αντιστοίχιση αποσπάσματος/συγγραφέα:</p> <ol style="list-style-type: none"> Σε κάθε μαθητή δίνεται είτε ένα απόσπασμα είτε μια πηγή. Οι μαθητές προσπαθούν να συνδέσουν τα αποσπάσματα με τους αντίστοιχους συγγραφείς και αναζητούν τους συνεργάτες τους. Όταν βρευθούν τα σωστά ζευγάρια, οι μαθητές θα πρέπει να προσπαθήσουν να βάλουν τα αποσπάσματα σε χρονολογική σειρά. Δημιουργήστε μία χρονογραμμή στον τοίχο/πίνακα.
Πιθανή επέκταση	<p>Συζήτηση</p> <p>Παρουσιάσεις Ομάδων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ερευνήστε και παρουσιάστε βασικές πληροφορίες για κάθε απόσπασμα / άτομο. <p>Δημιουργήστε Σκηνές:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Σε μικρές ομάδες, οι μαθητές σκέφτονται μια σύντομη σκηνή που βασίζεται σε ένα απόσπασμα/πρόσωπο (ερωτήσεις για τα πρόσωπα) και την παρουσιάζουν στη συνέχεια. <p>Σχεδιάστε ένα πόστερ/κολάζ πάνω στο θέμα «Ιστορία των γυναικών»</p>
--	--

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ	ΠΗΓΗ
"Όπως σε όλες τις εκκλησίες των αγίων, αφήστε τις γυναίκες σας να σιωπούν στην εκκλησία. γιατί δεν θα τους επιτραπεί να μιλήσουν, αλλά θα υποταχθούν, όπως λέει και ο νόμος. Αν θέλουν να μάθουν κάτι, ας ρωτήσουν τους άντρες τους στο σπίτι. Είναι κακό να μιλάνε οι γυναίκες στην εκκλησία."	Βίβλος 1η Επιστολή προς Κορινθίους – Κεφ. 14 – Στιχ. 34
" Η γυναίκα έχει το δικαίωμα να ανέβει στο ικρίωμα της κρεμάλας. Πρέπει να έχει εξίσου το δικαίωμα να ανέβει στην έδρα του ομιλητή."	Olympe de Gouges (1784-1793), French. Επαναστάτης και ακτιβιστής για τα δικαιώματα της γυναικας. Σύνδεσμος
"Ο σύζυγος είναι ο αρχηγός της οικογένειας. (...) Η σύζυγος λαμβάνει το όνομα του συζύγου και απολαμβάνει τα δικαιώματα της ιδιότητάς του. Είναι υποχρεωμένη να ακολουθεί τον σύζυγο στην κατοικία του, να βοηθά στη νοικοκυροσύνη και την απόκτηση περιουσίας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και, στο βαθμό που απαιτεί η εσωτερική τάξη, να ακολουθεί τα μέτρα που έχει λάβει εκείνος καθώς και να τον υποχρεώνει τον ίδιο να τα ακολουθεί.."	Οικογενειακό Δίκαιο, Γενικός Αστικός Κώδικας (1811). Σύνδεσμος
"Σύμφωνα με τον κανόνα, το κορίτσι πρέπει να μείνει στους κόλπους της οικογένειας όλη της τη νιότη μέχρι να την επιλέξει ένας άντρας για σύντροφο της ζωής του. Δεν χρειάζεται τη σοφία του κόσμου, γιατί η μοίρα της δεν είναι ο κόσμος, αλλά το σπίτι και η αγάπη του άντρα."	Heinrich J. Hillebrand 1818, , Γερμανός Φιλόσοφος και Πολιτικός. Σύνδεσμος S.8

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ	ΠΗΓΗ
"[...] Αλλά νομίζω ότι πρέπει να πω ότι η ξαφνική επέκταση του δικαιώματος ψήφου σε όλες τις γυναίκες θα ήταν κακό. [...] Το δικαίωμα ψήφου: τι κίνδυνος να μπει η πολιτική διχόνοια στις οικογένειες. Άλλα αν σκεφτεί κανείς ότι η γυναίκα όταν είχε την ίδια γνώμη με τον άντρα ούτως ή άλλως, τότε όλο το δικαίωμα ψήφου είναι περιπτό.. [...]"	Ignaz Seipel (1876-1932), Θεολόγος και Πολιτικός. Σύνδεσμος
" Οι γυναίκες δεν όταν επιτύχουν τη χειραφέτησή τους έως ότου οι ίδιες αγωνιστούν για αυτήν με τις δικές τους προσπάθειες."	Adelheid Popp (1869-1939), Αυστριακός ακτιβιστής για τα δικαιώματα της γυναικας και σοσιαλιστής. Σύνδεσμος
" Πραγματοποιήθηκε ένα βαρυσήμαντο και ευχάριστο γεγονός για όλες τις σκεπτόμενες γυναίκες. (...) Αυτή ως γυναίκα έπρεπε να περάσει διπλά τεστ και τα πέρασε έξοχα."	Άρθρο εφημερίδας για την Gabriele Possanner, την πρώτη γυναίκα γιατρό στην Αυστρία (1897). Σύνδεσμος
" Υπάρχουν άνθρωποι που αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία και έχουν τις λιγότερες έδρες στο κοινοβούλιο. Ρωτήστε τους άντρες γιατί."	Johanna Dohnal (1939-2010), Αυστριακή φεμινίστρια και πολιτικός. Σύνδεσμος

Οι ιστορικοί βλέπουν την αρχική σπίθα για τις γυναίκες να εκπροσωπούν τα δικαιώματά τους δημόσια το 1848, στην «αστική επανάσταση», όταν οι μεσαίες τάξεις στην Αυστρία άρχισαν γενικά να διεκδικούν πολιτικά δικαιώματα. Πριν από αυτό, ήταν αδιανόητο ένα ενωμένο, συνεκτικό κίνημα γυναικών για την εκπροσώπηση των συμφερόντων τους. Άλλα η αυξανόμενη εκπαίδευση και η αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική ζωή (οικονομική κρίση μετά τους Ναπολεόντειους πολέμους, εκβιομηχάνιση,...) προώθησαν επίσης το πολιτικό ενδιαφέρον.

Άσκηση 2 - Στάσου και σκέψου – οι γυναίκες δεν επιτρεπόταν να ...

ΕΡΩΤΗΣΗ – Στάσου και σκέψου:

Ποια δικαιώματα δεν είχαν οι γυναίκες στην Αυστρία τον 19ο αιώνα;

Σημάδεψε με σταυρό:

Δεν επιτρεπόταν στις γυναίκες να...

- παντρευτούν
- ψηφίσουν
- εκλεγούν
- παίζουν μουσική δημόσια
- πάρουν άδεια μητρότητας
- δουλέψουν χωρίς άδεια από τον πατέρα/σύζυγό τους
- γράψουν σε μια εφημερίδα
- σπουδάσουν

Από το 1861 και μετά, η Αυτοκρατορία της Αυστρίας είχε ένα κοινοβούλιο (Reichsrat) αποτελούμενο από δύο αίθουσες, το Herrenhaus και το Abgeordnetenhaus. Ο λαός δεν είχε λόγο στη σύνθεση του Herrenhaus, επειδή όλα τα μέλη διορίζονταν από τον αυτοκράτορα. Στην Βουλή κάθονταν εκπρόσωποι που εκλέγονταν έμμεσα μέσω εκλογικών ψήφων (σύστημα curia). Το δικαίωμα ψήφου δεν συνδέθηκε με το φύλο, αλλά με την εκπαίδευση και τον πλούτο. Έτσι, εάν μια γυναίκα παρείχε την απαραίτητη άμεση φορολογική εισφορά, μπορούσε να ψηφίσει μέσω αντιπροσώπου ή πληρεξουσίου. Ωστόσο, ήταν πολύ λίγες.

Στα μέσα του 19ου αιώνα ιδρύθηκαν οι πρώτες ενώσεις που εκπροσωπούσαν τα συμφέροντα των γυναικών. Οι γυναίκες δεν επιτρεπόταν επίσημα να είναι μέλη (πολιτικών) ενώσεων ή να συμμετέχουν σε πολιτικές συναντήσεις μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα. Παρά την απαγόρευση αυτή, οργανώθηκαν σε διάφορους γυναικείους συλλόγους. Ένα παράδειγμα είναι η Viennese Women's Employment Association, η οποία ιδρύθηκε το 1866. Ένα πρώτο κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών εμφανίστηκε στην Αυστρία. Οι στόχοι

αυτών των γυναικείων κινημάτων ήταν πρωτίστως η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των εργαζόμενων γυναικών και η επίτευξη ίσης συμμετοχής στη δημόσια, κοινωνική και πολιτιστική ζωή. Εκτός από το δικαίωμα στην εργασία, το δικαίωμα να κερδίζουν τα δικά τους χρήματα και το δικαίωμα στη σχολική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση, οι γυναίκες ήθελαν επίσης το δικαίωμα στην πολιτική συμμετοχή - το δικαίωμα ψήφου.

**Άσκηση 3 - Στάσου και σκέψου –
Τα δικαιώματα και οι ανησυχίες των γυναικών**

ΕΡΩΤΗΣΗ – Στάσου και σκέψου:

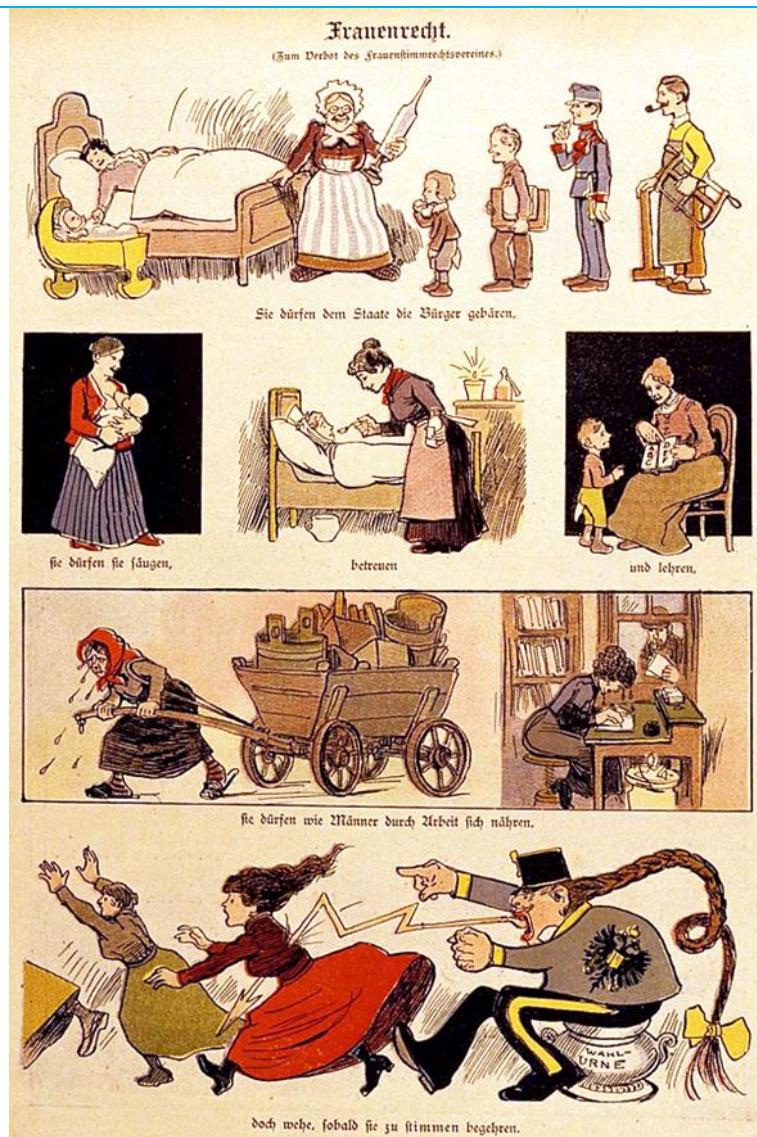
Τι δικαιώματα ζητούσαν τότε οι γυναίκες; Μπορείτε να φανταστείτε γιατί;

.....
.....
.....
.....

Πώς είναι σήμερα; Υπάρχουν ακόμη σήμερα αιτήματα/θέματα που απασχολούν επειγόντως τις γυναίκες;

.....
.....
.....
.....

Άσκηση 4 - Στάσου και σκέψου – Γελοιογραφία

Cartoon 1907: "Frauenrecht (Zum Verbot des Frauenstimmrechtsvereines): Επιτρέπεται να γεννούν τους πολίτες του κράτους, τους επιτρέπεται να τους θηλάζουν, να τους φροντίζουν και να τους διδάσκουν, επιτρέπεται να τρέφονται σαν άντρες μέσω της δουλειάς, αλλά αλιμονο σε αυτές μόλις θέλουν να ψηφίσουν."

Εικόνα: StBKA

Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο συγγραφέας/ποιος είναι ο αποδέκτης αυτής της γελοιογραφίας του 1907;

.....
.....
.....

Συνοψίστε το βασικό μήνυμα αυτής της γελοιογραφίας με δικά σας λόγια:

.....
.....
.....
.....

Το 1907, σε όλους τους άνδρες πολίτες επιτέλους χορηγήθηκε καθολική και ισότιμη ψηφοφορία, ανεξαρτήτως κατηγορίας εισοδήματος. Αυτή η μεταρρύθμιση κατάργησε το λεγόμενο «σύστημα κουρίας» και επομένως και το δικαίωμα ψήφου για τις λίγες εύπορες γυναίκες. Οι διακρίσεις εις βάρος των γυναικών σε πολιτικούς όρους έφτασαν στο αποκορύφωμά τους. Γυναίκες από όλες τις κοινωνικές τάξεις έκαναν τώρα όλο και περισσότερο εκστρατείες για το δικαίωμά τους στη συνδιάθεση. Οι σοσιαλδημοκρατικές γυναίκες, οι οποίες επηρεάστηκαν πάνω από όλα από το διεθνές σοσιαλιστικό κίνημα για την ψήφο των γυναικών, οργάνωναν ολοένα και περισσότερες διαδηλώσεις. Στις 19 Μαρτίου 1911, η μεγαλύτερη γυναικεία διαδήλωση στην αυστριακή ιστορία παρέλασε κατά μήκος της Ringstrasse της Βιέννης: 20.000 γυναίκες και άνδρες ζήτησαν: - Δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες!

Το κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών βρισκόταν πλέον στο αποκορύφωμά του και διείσδυσε σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Ακόμη και γυναίκες της μεσαίας τάξης συμμετείχαν στο κίνημα της ψηφοφορίας, κυρίως μέσω αναφορών και γραπτών.

Άσκηση 5 - Στάσου και σκέψου – Ευκαιρίες για να εμπλακείς

ΕΡΩΤΗΣΗ – Στάσου και σκέψου:

Τι ευκαιρίες είχαν οι γυναίκες να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους;

.....
.....
.....
.....

Πώς είναι σήμερα; Ποιες ευκαιρίες υπάρχουν σήμερα / γνωρίζετε για να υπερασπιστείτε την ισότητα;

.....
.....
.....
.....

Άσκηση 6 - Χρονογραμμή

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Τώρα σχεδιάστε τα γεγονότα στην ιστορία των γυναικών που είναι πιο σημαντικά για εσάς σε μια χρονογραμμή.

Άσκηση 7- Σύγκριση χωρών

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – Σύγκριση χωρών:

1) Χρησιμοποιώντας τον πίνακα, βρείτε..

- σε ποια ευρωπαϊκή χώρα εισήχθη πρώτα το δικαίωμα ψήφου
- σε ποια ευρωπαϊκή χώρα εισήχθη τελευταία το δικαίωμα ψήφου
- σε ποια μη ευρωπαϊκή χώρα εισήχθη πρώτα το δικαίωμα ψήφου
- σε ποια μη ευρωπαϊκή χώρα εισήχθη τελευταία το δικαίωμα ψήφου

1893 Νέα Ζηλανδία	1917 Καναδάς, Ρωσία
1902 Αυστραλία	1918 Αυστρία, Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία
1906 Φινλανδία	1919 Ολλανδία, Ουγγαρία
1913 Νορβηγία (από το 1907 περιορισμένη)	1920 Τσεχοσλοβακία, ΗΠΑ
1915 Δανία, νησί	1921 Σουηδία
1924 Μογγολία	1948 Βέλγιο, Ισραήλ, Κορέα, Νίγηρας
1930 Νότια Αφρική	1952 Ελλάδα, Βολιβία
1931 Ισπανία, Πορτογαλία	1956 Αίγυπτος, Συρία, Μάλι
1932 Μαλδίβες	1960 Κύπρος, Γκάμπια
1934 Τουρκία, Βραζιλία, Κούβα	1963 Ιράν
1935 Ινδία (1950 χωρίς περιορισμούς)	1971 Ελβετία
1937 Φιλυππίνες, Πακιστάν	1980 Ιράκ
1942 Δομινικανή Δημοκρατία	1984 Λιχτενστάιν
1944 Γαλλία	2001 Μπαχρέιν

1945 Βουλγαρία, Ιαπωνία, Λιβερία, Ιταλία 2005 Κουβέιτ

1946 Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Κένυα 2011 Σαουδική Αραβία

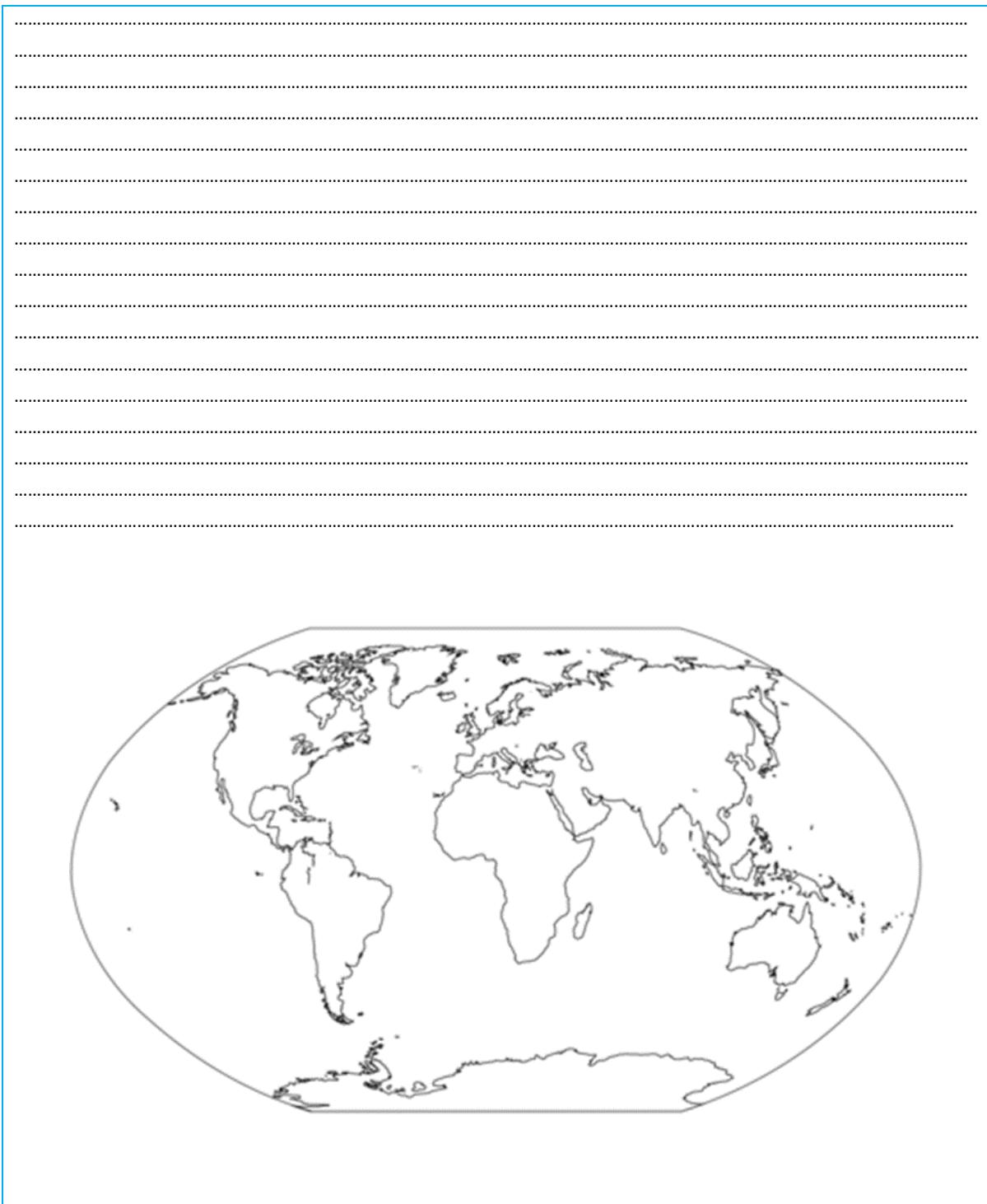
1947 Αργεντινή, Κίνα, Βενεζουέλα, Μεξικό

2) Πάρτε έναν άτλαντα και σημειώστε όλες τις χώρες στον σιωπηλό παγκόσμιο χάρτη....

- που είχαν εισαγάγει το δικαίωμα ψήφου των γυναικών από το 1918 με πράσινο.
- που είχαν εισαγάγει το δικαίωμα ψήφου των γυναικών από το 1945 με κίτρινο.
- που είχαν εισαγάγει το δικαίωμα ψήφου των γυναικών το 1963 με πορτοκαλί.
- που εισήγαγε το δικαίωμα ψήφου των γυναικών μετά το 1963 με κόκκινο.

Τι παρατηρήσατε / θρήκατε ενδιαφέρον;... Εδώ υπάρχει χώρος για τα σχόλια και τις σκέψεις σας:

Άσκηση 8 – Συμβουλή για ταινία: Η Διαμάχη πάνω στο δικαίωμα ψήφου των γυναικών

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για τη συζήτηση υπέρ και κατά του δικαιώματος ψήφου των γυναικών και πώς συζητήθηκε σε μια από τις γειτονικές μας χώρες ακόμη και στη δεκαετία του 1970;

Ακολουθεί μια συμβουλή για μια ταινία που πραγματεύεται αυτό το θέμα:

The Divine Order (CH, 2017);

Το δικαίωμα ψήφου των γυναικών το 1918 αποδείχθηκε ορόσημο στην πολιτική και την κοινωνία. Ωστόσο, η πραγματική ισότητα γυναικών και ανδρών έγινε μόνο βήμα προς βήμα. Το γυναικείο κίνημα γνώρισε μεγάλη οπισθοδρόμηση κατά τη διάρκεια του εθνικοσοσιαλισμού.

Μόλις ιδρύθηκε η Δεύτερη Δημοκρατία το 1945, οι Αυστριακοί είχαν το δικαίωμα να εκλέγουν κοινοβούλιο και επομένως εκπροσώπηση του λαού. Ο εκλογικός νόμος βασίστηκε σε αυτόν της Πρώτης Δημοκρατίας.

Σε κάθε περίπτωση, ήταν οι Σοσιαλδημοκράτες της Πρώτης Δημοκρατίας που προετοίμασαν θεωρητικά εκείνες τις μεταρρυθμίσεις που μπορούσαν να πραγματοποιηθούν μόνο δεκαετίες αργότερα. Για παράδειγμα, η ισότητα αγοριών και κοριτσιών στην εκπαίδευση, η μεταρρύθμιση των αμβλώσεων ή η μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου της δεκαετίας του 1970.

Άσκηση 9 – Η Αυστρία στα χρόνια του μεσοπολέμου

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για την Αυστρία στα χρόνια του Μεσοπολέμου και τις συγκρούσεις μεταξύ του σοσιαλδημοκρατικού και του χριστιανοκοινωνικού στρατοπέδου;

Το ντοκιμαντέρ ORF "Austria I" των Hugo Portisch και Sepp Riff δίνει μια πολύ ακριβή εικόνα εκείνων των ταραγμένων χρόνων με πολλές πρωτότυπες ηχογραφήσεις ταινιών.

Σήμερα, οι Αυστριακοί πολίτες επιτρέπεται να ψηφίζουν αφού συμπληρώσουν την ηλικία των 16 ετών. Ανεξάρτητα από το πόσα χρήματα έχουν και σε ποια κοινωνική τάξη ανήκουν, κάθε ψήφος τους αξίζει το ίδιο.

Ιστορικά, τα δικαιώματα των γυναικών ήταν και δεν είναι αυτονόητα. Έπρεπε να πολεμηθούν με μεγάλη δυσκολία. Και υπάρχουν ακόμη πολλά να γίνουν. Αν και οι γυναίκες είναι πλέον νομικά ίσες με τους άνδρες, εξακολουθεί να υπάρχει σαφής ανάγκη να καλύψουμε τη διαφορά σε πολλούς τομείς: Τα αιτήματα για ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας, γυναίκες σε ηγετικές θέσεις και επαρκή εκπροσώπηση στα πολιτικά όργανα, για παράδειγμα, δεν έχουν ακόμη πληρούνται επαρκώς.